

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Cap del Servei d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL-LABORADORS

JOAN AGUILLÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ÀNGEL I
GENIS :: JOAN ARUMI :: LLORENC BADELL :: JO-
SEP R. BATALLER :: GUILLEM DE BENAVENT
LEANDRE CERVERA :: ALBERT DANEÓ :: C. R. DA-
NÈS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU :: M. FAURA
I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GONZÀLEZ
LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE
CRISTÓFOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS
FRANCESC NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLI-
VERAS I MASSÓ :: CARLES PI SUÑER :: JAUME
RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ :: M. ROSSELL I
VILA :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER I COLL
SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT
VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

Una funció de les abelles, per August Matons. — La rabassa, per Pere J. Girona. — Les moles de molí, per Mn. Josep R. Bataller. — El Novius Cardinalis, per Joan Aguiló i Garsoí. — La campanya contra l'alcohol industrial, per M. J. M. Rovira. — Plantes casolanes. Les ancubes. Les assalees, per J. Santamaria Matas. — Comentaris. — Informació Vinícola, per Pere J. Llort. — Informació Oleícola, per Lisini Andreu. — Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultió, per Ols, Cam, A. M. i A. M.

SINDICATS

Agrícoles i Viticultors

**Per a un bon resultat amb vos-
tres compres adopteu per a
vostres vinyes els**

**SULFATADORS I
ENSOFRADORS
VERMOREL I GOBET**

Depositari a Espanya

Marques legítimes i acreditades

■ ■ ■ ■

VICENS VILA CLOSA
(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

**Maquinària Viti-vinícola : Productes Eno-
lògics : Aparells per a analitzar els vins
Articles per a bodega i de boters**

PASSEIG DE GRACIA, 88

Direcció telegràfica: KEGEVILA

Telèfon 1338 G.

BARCELONA

En dirigit-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

**Parlament, 9
Barcelona**

ALTHEIN

**PINSO MELASSAT SEC
per a tota mena de bestiar**

**Rendeix la major utilitat
en l'engreix i la producció
de la llet**

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS

(Societat Anònima) Continuadora de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

AGENCIA A BARCELONA: Valencia, 278

PREMSES CONTÍNUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

PREMSES MECÀNIQUES AUTOMÀTIQUES

PREMSES A MÀ : TREPITJADORES : BOMBES

MANGUERES I AIXETES PER A TINES

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Aparells Agrícoles d'ocasió

Grans stocks d'articles americans a preus aventatjossims

Espino artificial galvanitzat : Cargols
Pales : Picots : Làmpares Diez : Bu-
gies motor : Cadenes : Cable cobert per
a electricitat : Serres : Calçats de goma
per a pluja i neu : Motors a gasolina

Trituradores de grans per a piensos

DESINFECTANT INSECTICIDA
de sorprenents resultats per a bestiar, estables, arbres, etc
EMPLEAT EN LA GUERRA
per a la desinfecció de les trinxeres

JULIA NOUGUÉS

Corts, 517, magatzem - BARCELONA

XERIGOTS I VACUNES “GANS”

Contra totes les malalties contagioses dels animals domèstics
(porcs, bestiar boví, cavallí, asinal
cabres, ovelles, aviram de corral, gossos)

XERIGOTS CONTRA LES MALALTIES HUMANES

Sota l'inspecció de l'Estat Alemany

Reactius per al diagnòstic de la sífilis per la reacció de Wasser-
mann, sota el control directe del Prof. Wassermann

Demani's preus, condicions de venda i demés detalls a

L'INSTITUT FARMACÈUTIC LUDWIG WILHELM GANS

OBERURSEL (TAUNUS) ALEMANYA

o a sos representants a **ESPANYA**

Don Eugeni Lamparter

Santa Anna, 9. - SEVILLA

Srs. Montserrat i Plà

Mendizàbal, 25. - BARCELONA

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**

Número solt: **Pessetes 0'50**

Una funció de les abelles

EL treball meravellós per l'ordre i la constància, de les abelles, té indubtablement una importància molt gran en l'economia agrària. No ens referim pas al valor de la mel — el comerç internacional de la qual pujava, abans de la guerra, a unes 20 mil tones — sinó a l'altre treball que fan les abelles — que els pagesos no han apreciat prou bé encara — assegurant la fecundació de les flors i per tant la constància de la producció.

Solen creure els agricultors que les abelles són perjudicials perquè les han vist sovint xuclant els sucres dolços dels fruits o dels raïms. Hem llegit alguna vegada que aquesta creença, generalitzada arreu, ha estat a l'estranger causa de llargs plets, en els quals les pobres abelles han rebut una pública excomunió i llur propietari ha estat condemnat al pagament d'una indemnització a favor del propietari perjudicat i a fer desaparèixer les arnes. Però en altres plets, fallats amb més justícia i amb major coneixement de causa, les abelles han guanyat, sortint victorioses dels atacs dels enemics.

L'abella, en efecte, no pot fer mal als fruits. El fet que se l'hagi vist xuclant els sucres d'algunes fruites, no significa pas que ella hagi estat capaç de badar-les perforant els teixits epidèrmics. Ni el seu aparell bucal, ni el seu fibló poden fer-ho. El fibló té una funció ben diferent; la boca, per la seva constitució anatòmica i funcional no feta per mossegar o rosegar o perforar, no pot absolutament servir per rompre un teixit relativament resistent com és el que recobreix una fruita.

No és aquesta una afirmació aventurada, car és el resultat d'estudis i observacions que vénen de lluny. Si no errem, creiem recordar que Aristòtil i Varró ja afirmaren que les abelles no fan cap mal i que en canvi, són perjudicials les vespes.

El que vulgui convencer-se d'aquesta antiga veritat, pot fer-ho fàcilment tancant sota un got unes abelles i una fruita sencera i sana; veurà com els insectes, al cap d'uns dies, moren de gana.

Les abelles, doncs, es limiten a nutrir-se dels sucus que surten dels fruits romputs per acció d'altres causes i molt sovint els danys que els hi són atribuïts en les vinyes, són deguts a les vespes, als ocells, a les pedregades, a la conchilis, etc. Es nodreixen solament del nèctar de les flors i del polen, dues substàncies, que, com deia el gran botànic Delpino, constitueixen reunides, l'ideal de l'alimentació. El nèctar està format quasi exclusivament per hidrats de carbó en forma molt soluble i digerible i es pot considerar com l'aliment respiratori més perfecte; el polen és molt ric en matèries proteïques i en fosfats, constituint un magnífic aliment niriós i muscular. Per això les abelles no tenen necessitat de cercar altres substàncies per nodrir-se.

En anar en cerca dels aliments, les abelles efectuen la funció a la qual ens referiem al començament d'aquestes línies, quan dèiem que asseguruen la fecundació de les flors i per tant la producció.

La fecundació creuada, ço és la fecundació de les flors amb polen procedent d'altres flors d'una mateixa planta o de plantes diferents, és un fenomen ben freqüent en la natura i d'una importància cabdal a l'agricultura. Del transport del polen s'encarreguen el vent i els insectes que visiten les flors per alimentar-se i que, en penetrar en elles, s'embruten del polen contingut a les antenes i inconscientment el transporten a altres flors. Unes observacions fetes als Estats Units han demostrat que entre els insectes visitadors de les flors, més del 70 per cent són abelles domèstiques, i el 20 per cent, abelles silvestres.

A les abelles, doncs, ultra la producció de mel i de cera, està encomanada en bona part la fecundació de les flors; per certes plantes llur presència pot considerar-se indispensable. Estudis fets a Itàlia tendeixen a demostrar la funció essencial de les abelles en la fecundació del garrofer. A Califòrnia ha estat demostrada experimentalment la utilitat de la presència d'abelles en els fruiterars, i per això es recomana d'associar el conreu dels fruiters a la cria d'abelles; a Alemanya, abans de la guerra, es calculava que la utilitat que donaven les abelles assegurant la fecundació de les flors i, per tant, la constància de la producció fos cinc vegades més gran que la valor de la mel i de la cera que produïen.

Entre els numerosos exemples de la funció de les abelles en la fecundació de les flors, només volem citar-ne un que ha esdevingut clàssic en la literatura apística. El conreu de la vainilla era impossible a Haití si no es practicava la fecundació artificial d'una manera semblant a la que s'usa avui en algunes comarques per a la figuera, el garrofer, etc. Les plantes no sotmeses a la fecundació artificial romanien improductives, ço és, no donaven llavors. Després de la introducció de

les abelles, la fecundació artificial esdevingué una pràctica innecessària i les plantes començaren a produir regularment i abundant.

En aquest article havem volgut, si no demostrar — que es cosa que requereix major extensió — la inexistència dels danys atribuïts a les abelles, almenys afermar que aquests mals són una invenció injustificada, i havem volgut recordar que estudis rigorosos fets a l'estranger han posat en evidència la gran importància que tenen en la fecundació de les flors, tant que en molts llocs fructicultura i cria d'abelles són dues coses que van plegades.

Nosaltres voldriem per això que la indústria de les abelles s'estengués a Catalunya. Ultra el benefici directe que elles produeixen, ens en donarien un altre de més gran assegurant la constància de la fructificació.

AUGUST MATONS

La rabassa

III

ELS enemics de la rabassa, que en força a voler-se mostrar amics del rabasser empenyent perfidiosament aquella institució vers la seva ruïna, la motegen d'injusta, econòmicament parlant. No pot ni deu ésser, fan, que el qui posa en la creació del vinyet el màxim de treball i converteix la terra erma en gensada vinya estigui en ella com en precari i pugui ésser gitat per l'amo el dia menys pensat, obligant-se'l a abandonar la terra que tant va millorar.

L'argument presentat així, en tota sa cruesa, no deixa d'impressionar i els opinants a favor del mateix farien força partidaris... si l'argument fos raonat i els fets que retreuen, certs: Cal reparar, en primer lloc, com una vinya no es pas sols un munt de ceps i un conjunt de treballades, sinó que es, tot això, més la terra apta per a fer-s'hi una vinya; volem dir, que si en la creació d'una vinya el pagès hi posa el treball, el amo hi posa la terra... i la terra, en una explotació agrícola, és quelcom que, en bona fe, no se'n pot prescindir. És clar

ZOOLYSINE, poderós desinfectant i agent terapèutic d'ús en Veterinària. Específic contra la Glossopeda, mal roig, còlera de l'aviram, etc.

que els contra-opinants no resten pas muts i tot seguit se les emprenen en que la terra hauria de pertànyer sols al qui la conrea i que és una iniquitat, i fins alguna cosa més, el dret que les nacions serveixen en favor dels propietaris que, de fet, no proveeixen ni treballen llurs trossos, i en altres arguments de caràcter essencialment socialista. En aqueix terreny, la discussió, hom ja veu que se separen de l'estudi de la rabassa i embesteixen directament un dels problemes més fonamentals, (per no dir l'únic fonamental) que plantegen els socialistes, el qual és el de la legitimitat de la propietat privada. Aquí, és clar, que no és lloc ni ocasió de fer reeixir els arguments en pro i en contra d'un punt tan delicat que ha apassionat les escoles i en el qual estudi s'hi han cremat les celles els pensadors i juristes de tot temps i països. Caldrà, si, fer notar que per a cercar injustícies en la rabassa morta s'ha de partir del principi que el dret de propietat privada no és just i que caldria ésser abolit per les modernes civilitzacions, amb la qual cosa no es fa més que corroborar ço que diguérem al començament d'aquests articles, ço és, que raonadament no pot combatre's la institució de la rabassa morta si no es va contra el dret de propietat. Se'ns permetrà, però, fer notar, que qualsevol, que siguin els fonaments del dret de propietat privada i sense ni voler retreure-los pensant que no farien cap efecte als moderns polemistes, és cosa que veu quasi tothom que, o mercès a ella, avui dia el món pot sostenir als habitants que el poblen. Dita d'altra manera la cosa, que si en el món hi poden viure la milionada de persones que formen la humanitat, és sols mercès al sistema de propietat privada, que esperonant l'afany de treball dels qui volen enriquir-se, cedeixen a la comunitat els productes que han elaborat. Aqueixa consideració al fet, d'un caient força modern, no pot sèriament negar-se i, per tant, es lícit deduir d'ell (i això argumentant sempre en sentit socialista) que mentre no s'inventi un sistema que proporcioni més aventatges econòmics a la societat privada no han de pensar els socialistes en abolir la propietat.

Es, doncs, cosa clara que la *rabassa* en si no porta cap desigualtat social, sinó que essent ella una manifestació de la propietat privada, té inherents els inconvenients que aquesta té al costat dels immensos aventatges que proporciona. És sapigut que en les institucions humanes no poden pas tot ésser aventatges.

Més, seguint el fil de la qüestió, hom ha de fer veure que la rabassa és, dins les institucions econòmiques a base de la propietat privada, la que millor consideració guarda amb els treballadors, més bé paga el seu treball i amb més seguretat els hi proporciona.

Diem ço primer perquè a ningú se li amaga que entre els molts aven-

tatges que el règim de parceria té per als estaments tots de la producció agrícola, la més excelsa és la d'aixecar la consideració social del treballador. N'hi ha prou en conèixer la psicologia dels nostres pagesos i viure compenetrat en llurs ideologies, per a convencer-se de com l'aristocràcia pagesa en les terres on el conreu a parts està està està representada pel partamenter. En les nostres poblacions pageses el menador de terra no es deixa confondre amb un trist jornal·ler i, fins considera sovint a aquest d'una menor categoria social, correlativa a l'enveja que al jornal·ler li inspira aquell. Usant la nomenclatura moderna, el partamenter representa un *burgès* entre els estaments treballadors rurals. I ja, dins d'aquesta gradació, encara cal anar seguint i rumiar com entre els sistemes del conreu a parts, és el rabassar l'*elite* d'aquella burgesia. El rabassaire reuneix en si tots els aventatges que els economistes reconeixen en l'aparceria i, demés, les específiques de la rabassa, com són, la llarga duració del contracte amb impossibilitat d'ésser despedit i la possibilitat de trametre els drets adquirits sobre la terra a altra persona quan així li plagui fer-ho.

Havem dit també que és la rabassa un dels sistemes que millor remunera el treball a l'obrer del camp. Per a demostrar-ho no ens caldrà pas fer números, n'hi haurà prou en retreure el fet conegut per quants en les coses del camp intervenen consistent en que mentre el pagès troba terra per a pendre-la a rabassa, no es decideix pas a guanyar-se la vida treballant a jornal. Ja sé que les causes que determinen la preferència de l'obrer camperol cap al treball a part són molt nombroses i fins heterogènies, mes la resultant final innegable és que mentre troba terra per a arrabassar no es dedica fonamentalment a altra feina, la qual cosa prova que més grat i convenient li és aquella situació que no pas el treballar a jornal.

També havem fet observar que la rabassa és el sistema de cessió de treball que amb més seguretat i constància el garantitza al pagès. El fet deriva de la llarga duració del contracte, que sol durar fins cinquanta anys a no ésser que abans mori la vinya; però de totes maneres, un termini força llarg, en circumstàncies normals. Sap, doncs, el pagès que durant un període de temps que probablement li omplirà tota la seva vida i, si és vell, bona part de la dels seus fills, té el pa assegurat en la vinya que ha creat, dins la qual es mourà amb la llibertat de quasi un propietari i que d'ella no serà despedit fins transcorregut que sigui un bon grapat d'anys, quan ja la vinya serà esgotada o a punt d'ésser-ho. Dins el règim de propietat individual difícilment trobaríem un contracte de treball més aconsolador per l'obrer.

Es queixen, però, els capdevaners del socialisme agrari (que no

altra cosa és la propaganda en favor de la redempció forçosa de la rabassa) de la injustícia que suposa el fet d'ésser despedit de la terra el treballador que ha creat la vinya, quan encara aquesta va donant fruits apreciables i sols perquè s'ha extingit el termini convingut com de duració màxima del contracte. Els aficionats a les argumentacions juristes no es donen per vençuts i diuen: si dos convenen en celebrar un contracte establint que els drets i obligacions a ell inherents han de durar tants o quants anys, no hi ha injustícia per ningú si, extingit el termini, es dona el contracte per desfet. Es evident que en termes jurídics l'argumentació no té pas rèplica, mes si que cal pensar que el món és alguna cosa més que una xarxa de lleis i per tant que bé podria ésser just que, eliminant el caire jurídic del cas, es raonés a favor de la equitat i es dés per cosa no prou ben feta el despedir al pagès quan sigui el termini extingit, deuria, però, el propietari indemnitzar sempre al pagès que en ésser despedit deixés encara la vinya en bon estat. Aqueixa és la solució que acceptà l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre en l'avant-projecte de llei que proposa a l'Institut de Reformes Socials, amb el fi de modernitzar i *socialitzar* (diguem-ho així) el contracte de rabassa.

De totes maneres, hom no pot deixar de palesar aquí un fet força generalitzat, i és, que en la pràctica són ben rars els casos en que un propietari despedeix al rabassaire que li conrea bé la terra sols perquè s'ha extingit el termini convingut. I això és així, tant per la consideració amb què els propietaris catalans solen tractar als seus obrers o cooperadors en la producció agrícola, com perquè tampoc els convé treure de casa a un pagès intelligent per a posar-n'hi un altre en parrones condicions. Ço que defensen amb energia els propietaris i en el que no hi volem tranzigències, és en salvar les essències del dret de propietat; a l'efecte, tenint-ne prou en saber que extingit el termini màxim de duració de la rabassa tenen la facultat de despedir al rabassaire, per a quedar-se satisfets i amb ganes de despedir a ningú. I compti's que encara en tindrien menys si no fos el temor de les lleis innovadores i revolucionàries que, amb més o menys imminència, tot sovint se'ls amenaça en promulgar.

DR. PERE J. GIRONA

Professor de Legislació Agrària
a l'Escola Superior d'Agricultura

Ramaders: si no sabeu recollir les mostres dels animals malalts, escriviu avui mateix als Serveis de Ramaderia (Carrer' d'Urgell, 187. Barcelona).

Les moles de molí

I

UNA importància cabdal té en l'economia humana l'acert en la tria dels materials que ha de contribuir a la preparació de productes per al consum de les collectivitats. Així com les primitives generacions, guiades pels principis naturals i per l'experiència, notaren de seguida la utilitat que per llur rudimentària economia tenia la pedra foguera, amb la qual fabricaven ganivets, fletxes, obtingueren el foc, etc..., el mateix succeeix en la selecció de materials per usos agrícoles, especialment referent a les moles de molí.

Seccions microscòpiques de roques granítiques de moles

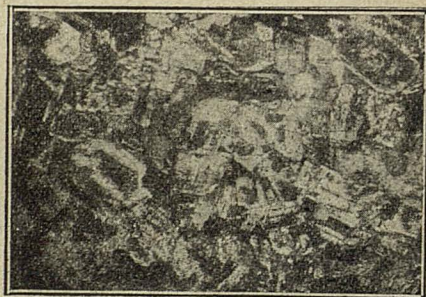
Dels remots temps prehistòrics s'han trobat en quelques coves catalanes i ibèriques els primitius aparells que per moldre fruits o altres objectes tenien aquests avantpassats, reduint-se senzillament a dos trosos de pedra, ja iguals, ja la superior més petita, que per moviment i pressió d'una sobre l'altra, pulveritzaven els materials interposats, amb desgastament mínim de les mateixes. Entre els nombrosos exemplars d'aquests molins primitius, es nota la predilecció en la selecció de determinades roques per aquest fi, essent quasi sempre el granit el material escollit, que deuriem cercar entre els còdols dels rius, per no existir aquesta roca en les localitats on s'han trobat, presentant l'aven-

ZOOLYSINE, poderós desinfectant i agent terapèutic d'ús en Veterinària. Específic contra la Glossopeda, mal roig, còlera de l'aviram, etc.

tatge de tenir ja les cares allisades, degut al transport per les aigües, com es nota en els palets que trobem en nostres rieres, torrents i rius.

Aquesta selecció natural, llunyana de les consideracions científiques, comprovada per l'experiència, la trobem també molt manifesta en la referent a moles destinades als quefers agrícoles actuals. Les variades operacions agrícoles, així com la natura intrínseca de determinades labors, fa que la determinació dels materials destinats a aquests quefers sigui també molt variable.

Reduint el camp d'estudi als materials utilitzats en la fabricació o obtenció de moles de molí per oli, tenim a nostra terra variats elements utilitzats, de distinta natura i de molt diferents efectes pràctics.

Seccions microscòpiques de roques granítiques per moles

Les localitats catalanes on es construeixen moles de molí són principalment tres: Figueres, Barcelona i Uldecona. En cada una d'elles s'utilitza material distint; així, a Figueres es fabriquen amb una roca eruptiva maciua anomenada *granit*; a Barcelona, amb l'*arenisca miocènica* Montjuic, i a Uldecona, amb el *conglomerat quaternari* que recobreix la comarca del Camp i Tortosa.

La bondat d'aquest material per l'obtenció de les moles, queda manifesta per la gran explotació de que són objecte, encara que no són a propòsit totes elles per a tota classe de moltures, lo qual està en relació amb la natura del material, que anirem analitzant successivament, començant per les moles de la província de Girona.

El granit, vulgarment anomenat *ull de serp*, constitueix una de les roques que els antics petrógrafs anomenaven àcides per tenir sílice (pedra foguera) en excés, és dir en major proporció que ortosa o albita. Forma un agregat de cristalls perfectament desenrotllats de quars, fel-

despat i mica; el quars té aspecte vidriós i de contorns irregulars, el feldespat dominant és l'ortosa, blanca o gris; la mica, més antiga que el feldespat, es troba en palletes exagonals o fulles ondulades de color negre. Aquesta composició elemental del granit va acompanyada moltíssimes vegades d'altres elements accessoris, així com d'espècies mineralògiques variades, oligoclassa, merroxen, etc. Els elements poden ésser grans i la roca es diu granuda, o petits i en aquest cas forma els tipus microgranuts.

Com hem dit abans, els elements estan juxtaposats solament sense cap pasta que els cimenti: tots ells han cristallitzat a un temps, es creu

Roca granítica per la construcció de moles

a grans profunditats i en grans masses. El granit és una roca dura, resistent, i homogènia, de color blanca, gris o rosada, segons la color dels feldespats: s'anomena granit porfiroide quan hi ha grossos cristalls de feldespat destacant-se en la massa. Al descompondre's aquesta roca ígnea es formen sorres, que tenen gran aplicació en la construcció per substituir a les de les platges, aprofitant-se en molts afloraments del Tibidabo: les rieres de la costa llevantina totes elles tenen son curs en sorrals, provinents de la descomposició del granit de les serralades properes, contenint en son si aigües, degut a la fàcil permeabilitat del terreny.

Els granits, al microscopi polaritzant, manifesten l'estructura abans esmentada, sense cap pasta que embolcalli els elements.

L'anàlisi químic de diferents tipus de granits han donat la composició següent transcrita de Washington:

	Tibidabo	Pireneus	Horta
Silíce	71,34	61,90	67,07
Alumina.	12,30	19,45	16,53
Oxid de ferro	2,62	5,25	3,72
» de magnesi. . . .	0,96	1,80	1,64
» de calç	4,19	3,85	1,32
» de sodi	3,57	4,30	4,43
» de potassi.	2,82	1,60	1,89
Aigua.	1,22	1,40	3,58
Oxid de titani. . . .	0,31	—	0,51

L'anàlisi mecànic del granit a la compressió dóna per terme mitjà els resultats que s'exposen en el següent quadre tret dels treballs del Laboratori d'assaigs de Materials:

Cub d'assaig			Pes del metre cúbic quil's	Càrregues de ruptura		Diferències proporcionals de les càrregues per c/m² amb el seu promig per cent
Secció transversal centímetres	Volum centímetres cúbics	Pes grams		Total quilos	Per c/m² quilos	
18,57	79,48	213	2,673	27,000	1,453	+ 21,82
18,62	80,44	217	2,697	23,800	1,278	+ 7,15
18,49	79,69	216	2,704	21,800	1,179	— 1,14
18,45	79,52	212	2,665	20,250	1,097	— 7,96
Promig			2,685	23,212	1,252	

L'aplicació del granit a la construcció de moles per molins és molt generalitzada per la bondat i resistència d'aquest material. El granit de nostres encontrades té una tenacitat especial o acritud que el fa apte per aquest laboreig; en canvi, el granit de la Meseta és en cert sentit més plàstic i així s'utilitza preferentment per les construccions d'edificis i empedrats, degut a la facilitat amb què s'obtenen peces regulars i enformades; un petit solc iniciat amb un tascó serveix perquè amb un cop sec un bloc es parteixi en dos, donant cares planes; aquesta facilitat en el laboreig el fa perjudicial per determinades aplicacions; així els adoquins d'aital material tenen l'inconvenient d'arrodonir-se prontament les arestes i vèrtex per son escrostament, formant-se aviat sots: en canvi, el granit de les nostres encontrades no s'utilitza per construccions i l'aplicació als empedrats és d'immillorables resultats, com també per l'obtenció de moles per moldre. Aquesta acritud de la roca, fonamentada en la seva resistència al fregadís i no menys també en les

condicions atmosfèriques de nostres comarques, especialment la humitat, dona determinades modalitats típiques a les formes de descomposició.

El material granític empleat en l'obtenció de les moles de molí prové d'unes pedreres de molt temps en explotació a Capmany, a uns 15 qui-

Transportant una mola de rodet

lòmetres de Figueres. S'obtenen moles de totes mides, essent les més freqüents les destinades als molins anomenats de sistema italià o modern, constant de dues peces anomenades mola i sotana, que tenen les següents característiques:

MOLA . .	{	Diàmetre	1,70 m.
		Gruix en la part del centre. . .	0,35 m.
		Gruix en la part de moldre. . .	0,20 m.
		Pes	1,600 quilos
SOTANA. .	{	Diàmetre	1,60 m.
		Gruix	0,40 m.
		Pes	2,000 quilos

AGROLYSINE, anticriptogàmic, bactericida general.
Específic en les malalties de la patata, cep, pomera, etcètera

Les peces que formen els molins anomenats del país són en general de majors dimensions i tenen:

MOLA . .	{	Diàmetre	2,00 m.
		Gruix	0,45 m.
		Pes	4,000 quilos
SOTANA. .	{	Diàmetre	2 a 2,20 m.
		Gruix	0,40 a 0,50 m.
		Pes	4,000 quilos

El cost de les peces és d'unes 750 pessetes en el molí sistema italià i de 1300 pessetes en els molins del país, sobre vagó a Figueres, essent l'empresa Francesc Cases, de Figueres, la que explota aquesta indústria, construint aparells de moltura també per a vidre, ciment, calç hidràulica, etc.

Mn. J. R. BATALLER

El *Novius Cardinalis*

ENTOMÓFAG ESPECÍFIC DE LA *ICERYA PURCHASI*

No es pot parlar de la *Icerya Purchasi*, coxinilla australiana, sense fer-ho del *Novius Cardinalis*, coccinèlid australià, també.

En les planes d'AGRICULTURA, en parlar de la *Icerya Purchasi*, varem fer història de la concepció Rileyana en recercar a l'Austràlia els paràsits i entomòfags de la cotxinilla que parasitava i destruïa els tarongers de Califòrnia.

De tals recerques varen obtenir-se varis paràsits de la *Icerya*, però la importació a Califòrnia dels entomòfags *Novius Koebele* i *Novius Cardinalis* fou l'èxit més gran que es registra en la història de l'Entomologia agrària.

La *Icerya* és una cotxinilla polifitòfaga i per això, com diguérem, pot viure de varis vegetals.

El *Novius* és monoentòfag, ço és, menja un sol insecte, precisament la *Icerya*. L'alimentació de les larves i dels adults del *Novius*, és exclusivament d'ous, larves i adults d'*Icerya*. En altres termes, sense *Icerya Purchasi* no és possible el *Novius*, doncs aquest, quan no té *Icerya*, devora les seves pròpies postes.

El *Novius Cardinalis*, demés, té l'avantage de no estar parasitat, car fins avui no se li ha trobat cap paràsit. Això té molta importància

Els aficionats a les lectures d'Entomologia agrícola aplicada recordaran el cas de la introducció als Estats Units de l'*Anastatus Bifaciatus* i del *Schedius Kuwanae*, d'Europa i Japó, respectivament, per a lluitar contra una papellona, la *Liparis Dispar*, que rosega en estat larvari les fulles dels arbres fins a aniquilar-los. Tals auxiliars paràsits dels ous de la *Liparis* la reduïen fins que, altres paràsits dels *Schedius* i del *Anastatus*, hiperparasitant-los, desfeien el treball útil que feien dits auxiliars; en altres paraules, aturaven el desenrotllament de la *Liparis* mentre no es presentessin paràsits que els atacaven i reduïen llur número. Això no passa amb el *Novius* perquè, com hem dit, no té enemics.

Per ésser un entomòfag exclusiu de la *Icerya*, per haver arreu triomfat d'ella, és que els grans centres d'Entomologia Agrària, Melrose, Sacramento, Portici, Menton, Lisboa, etc., es dediquen a la cria d'*Icerya* per a alimentar al *Novius Cardinalis*. Tals cultius permanents, solament poden confiar-se als centres que reuneixen a la competència científica la disponibilitat de mitjans com hivernacles, caixes ad-hoc, etc., per cultivar les plantes infectades d'*Icerya* per alimentar el *Novius*.

El *Novius Cardinalis* és una bestieta de Nostre Senyor, que passa, com totes elles, pels estats d'ou, larva, ninfa i insecte acabat.

L'insecte acabat mideix uns tres a quatre mil·límetres; és de forma ovalar, amb la part convexa dorsal, antenes de vuit articles. Vesteix de color roig com els cardenals, amb uns punts negres característics als èitres; el cap també és negre i porta una faixa fosca al protorax.

La larva, desenrotllada, mideix uns sis mil·límetres, és de color groc fosc. El protorax presenta dos petits tubercles negres, com el meso i meta-torax, que en porten quatre cada un. Els segments abdominals duen al costat de la línia mitjana dorsal una berrugositat negra i una bilateral.

La ninfa està incluída en part en la última muda larval i se la observa també en els arbres on hi ha la *Icerya*.

Els ous són de color roig més viu, i més petits que els de la *Icerya*. El nombre que posa cada *Novius* és de 150 a 200 en cada posta i els disposa isolats o en grups al damunt dels sacs ovígens de la *Icerya* o molt aprop.

Els ous s'aviven passats uns sis o vuit dies i les petites larves penetren al sac ovigen de la *Icerya* per nodrir-se de la postura. Aqueix estat de ninfa, que dura una setmana, passada la qual surt l'insecte acabat, vermell com l'hem vist primer.

El nombre de generacions que fa el *Novius* anyalment és de sis, ço és, el doble de les que fa la *Icerya*.

Suposant que de cada posta en surtin 200 Novius, que tots visquin i que es reproduueixin la meitat solament que considerem femelles, tenim que d'un Novius al cap de l'any en poden sortir *dos trillons*.

Així es comprèn que el Novius pugui aniquilar en poc temps la Icerya.

D'una Icerya Purchasi vegérem en l'article anterior que en les tres generacions que fa en surten solament dos cents setze milions.

En el mentat article d'AGRICULTURA, en que tractàrem de la Icerya, donàvem el crit d'alerta per la *Formiga Argentina (Iridomirmex Humilis)*, que ens consta viu ara a València, com la Cotxinilla australiana.

La formiga argentina, desplaçada de son país originari, és enormement prolifera i perjudicial; és tan afanosa de les coses dolces, que les cerca per tot on són; per les cases, pels barcos, pel camp, etc. No té muralles, traspassa acordonaments de matèries adhesives, enc que siguin emmetzinades, el petroli, com l'aigua, tampoc són obstacle; solament s'oposa a sa marxa el foc i l'aigua corrent.

Són factors que contribueixen a llur dispersió, els vapors i barcos a vela, els trens, carruatges, etc.

El Novius cerca el dolç que excreta la Icerya, i amb les seves picades l'estimula per a les postes partenogenèsiques.

Es calcula que el nombre d'ous que pon la Icerya excitada per les picades per la formiga argentina és de cinc a sis vegades més que les postures naturals; així, tal descendència enormement augmentada, és possible que no sigui continguda per la voracitat del Novius Cardinalis.

El primer envió de Novius que es va fer de Portici a París, per a lluitar contra la Icerya que havia envaït Cap Ferrat, fou de vuit individus, dels quals un va arribar mort. Koebele (com ja vegérem en l'article anterior) amb cent Novius, reexí en la defensa dels tarongers de Califòrnia, envaïts de la cotxinilla acanalada.

Aquestes primeres colònies es feren més nombroses posant-les en caixes tancades, apropiades, on hi havia la Icerya. En aquests casos es pot fer viure la cotxinilla en mongeteres, que tenen el gran avantatge que en poc temps es crien i no ocupen molt lloc. Els tarongers petits, o mimoses, cas de disposar-ne, són suports ben útils per la cria dels àpats del Novius.

El començament de les colònies sempre serà convenient fer-lo de cara a la primavera per tal que es pugui començar en ella mateix l'aclimatació lliure al camp del coccinèlid australià, doncs en l'hivern està aletargat.

La pràctica per a aclimatar-lo al camp, consisteix en posar brots de les plantes suports de Icerya i Novius en un cistellet de filferro i penjar-

los als arbres, o focus d'arbrats que volguem defensar. Si es disposa de forces Novius, és bo posar-ne en cada cistellet de 50 a 100, per a fer més ràpida la població del coccinèlid.

En fer l'envio del Novius, les estacions d'entomologia, ja es cuiden de posar-los en caixes adequades per tal que no es difundexi la Icerya. Una pràctica que es segueix és posar les rames suport de Icerya i Novius en cilindres de filferro espès, tapats i embolicats amb cotó fluix i el tot introduït en un cilindre major de fusta.

El Novius ha seguit la Ycerya des de Portugal a Galícia; és per això que en les terres Galàiques la cotxinilla no es presenta com flagell. Desgraciadament, no l'ha acompanyat per Mallorca, València i Extremadura, on s'intenta aclimatar el benfactor coccinèlid.

JOAN AGUILÓ I GARSOT

La campanya contra l'alcohol industrial

EN el número corresponent al 5 de març, aparagué a AGRICULTURA un article encapçalat amb aquest mateix títol i firmat per en J. Montserrat Llopis.

Si no es tractés d'una qüestió que considerem d'importància cabdal, no contestariem al referit article, tota vegada que no és possible que tots pensem igual i que som els primers en respectar, de la manera més absoluta, l'opinió d'altri.

Però les circumstàncies tenen prou importància perquè deixem passar per alt la bona fe del Sr. Montserrat, que a més de mantenir-lo disgustat i contrari a la campanya que porta a cap la Unió de Vinyaters de Catalunya, podria desorientar a aquells que, no prou enterats, llegiren el seu article.

El Sr. Montserrat està conforme en que de complir-se lo legislat sobre l'ús de l'alcohol industrial, podríem aconseguir d'una vegada el millorament i l'estabilització del preu del vi.

Això és ço que hem vist tots i a assolir això va encaminada la campanya que fa la Unió de Vinyaters de Catalunya i, amb ella, tots els que creuen que es necessari obtenir d'una vegada aquest millorament

AGROLYSINE, anticriptogàmic, bactericida general.
Especific en les malalties de la patata, cep, pomera, etcètera

i aquesta estabilització del preu del vi, sinó volem veure arruinada a curt plaç tota la classe vinyatera.

Per a resoldre una qüestió tan interessant sembla que no s'haurien de meditar els mitjans a emprar mentre es pogués obtenir ràpidament el resultat. Però realment, era clara la conveniència de tenir serenitat en estudiar el problema i tota l'equanimitat en tractar-lo a fi de no malbaratar els bons efectes que el seu desenrotllament seré i equitatiu podrien produir.

En finir l'any 1921 ens alarmà la derrota de preus del vi i el pervindre que ens esperava. Estudiades les coses no ens quedava altre portell per on defensar-nos que exigir el compliment de la llei prohibitiva de l'ús de l'alcohol industrial en les begudes, font principal del frau escandalós que ens arruina. I nasqué la idea de portar la qüestió a un lloc públic a fi de discutir la seva oportunitat o inconveniència.

I fou redactada la VIII conclusió de la tercera penència del XXV Congrés d'Agricultura que celebrà a S. Sadurn de Noya el juny passat la Federació Agrícola Catalano-Balear. En ella es demanava que no s'utilitzes l'alcohol industrial tal com disposa la llei.

Aquesta conclusió fou defensada pel ponent i discutida llargament, fent-la seva no sols l'Entitat que celebrava el Congrés, sinó l'Institut Agrícola Català de S. Isidre, la Unió de Vinyaters, el Sr. Pere G. Maristany en nom dels comerciants i essent aclamada per la nombrosa assistència de vinyaters i representacions d'entitats vinyateres allà presents.

En intentar que de grat o per força fos un fet la no utilització de l'alcohol industrial, hi havia el perill que no havent-se enterat tothom de lo allà acordat i considerant insuficient la detallada ressenya i les conclusions publicades per tots els periòdics de Barcelona i per tots els de caràcter agrícola de Catalunya, es cregué prudent avisar i recomenar el compliment de ço que era legislat.

A aquest fi amb data de 17 de juny de 1922 la Unió de Vinyaters envià un ofici explicant lo acordat i demanant la seva cooperació als Sindicats d'exportadors i magatzemistes de vins establerts a Catalunya i que són els de Vilafranca, Reus, Tarragona i Barcelona.

Tots varen contestar que si, que tenien raó, o senzillament que ja ho comunicarien a llurs associats. Això fou per escrit, ja que de fet continuaren tots utilitzant l'alcohol industrial com si res hagués passat.

Així les coses i davant la impossibilitat de fer camí pràctic, calia donar un crit d'alerta als que l'utilitzaven i la Unió de Vinyaters envià als «vehedors» a fer inspeccions a Valls, a Reus, a Tarragona, a Vila-

franca, a Barcelona i a Figueres, a fi de cridar l'atenció del comerç sobre l'abús de l'alcohol industrial.

No es perseguien persones, ni es cumplien odís i prova d'això és que algunes d'aquestes denúncies no han tingut efecte o no es pogueren verificar, perquè l'ordre era sols fer una denúncia en cada ciutat quan se'n podia fer una a cada casa.

Els efectes, sempre deplorables personalment considerats, han sigut d'eficàcia no sols pel pànic escampat i la resistència a comprar alcohol industrial sinó per l'auxili indirecte que el comerç ha donat estudiant aquesta qüestió i preocupant-se de com s'ha de resoldre.

Ço que s'ha fet després és prou públic perquè s'ha realitzat a plena llum en diferents mitins donats en tots els indrets de Catalunya. Els fruits esperem que seran més grossos que la senzilla imposició d'unes multes. Els perills, si són greus procurarem que no ens perjudiquin, però sense tenir-los por, tota vegada que és molt més greu el perill de veure a la ruina la nostra viticultura i no ens acobardim perquè tenim confiança de vèncer en la lluita.

M. J. M. ROVIRA.

Plantas casolanas

LES ANCUBES

Les Ancubes són unes boniques plantes arbustives, de fulles perennes, grans, de forma ovalada, dentades o no, d'un bonic verd brillant, generalment jaspiades de groc o blanc groguenc, segons les varietats, que són bastant nombroses (fig. 1).

Es planta *diòica*, o sia unes plantes són masculines o de flors que sols tenen *estams* i altres plantes que són femenines o sols tenen *ovaris* amb son *estigma* corresponent en les flors.

Les flors femenines, en ésser fecundades, donen a la tardor, uns poms de fruits, o *panícules*, molt boniques, de color vermell.

Cultiu.—Bona terra de jardí o de horta, una part de terra i una part de fens ben podrits; testos relativament grans.

Exposició airejada i frescal, el sol directe la molesta molt.

Té que regar-se bastant en temps secs i calorosos; li agrada molt la humitat a les fulles; per tal motiu és convenient arruixar-la cada dia en regar-la, procurant sia amb aigua potable a fi d'evitar que les fulles perdin sa brillantor per la acumulació de residus calissos, com indicarem en tractar del cultiu de les *Aspidistres*.

Poden multiplicar-se de bocins de brot o cap de branqueta durant l'estiu i tardor, plantades a l'ombra i a l'arena, o terra arenosa, i isolades de l'aire o sia tapades amb vidres.

Els brots destinats a la multiplicació poden tenir de vuit a deu centímetres de llarg, i deuen ser tallats de cinc a deu mil·límetres sota nus o inserció de les fulles, procurant tallar-los amb un ganivet net i ben afilat, a fi de fer ferides netes tot lo possible, i suprimint les fulles de dit nus inferior i la meitat o més de cada fulla restant, si no són molt grosses.

Ancuba japonica

Les Ancubes són uns arbustes d'un a dos metres de alçada originaries del Japó i denominades *Ancuba japonica*.

ASSALEES

Les Assalees són unes de les plantes més admirables a la florida, per estar tota la copa de la planta coberta completament de flors, de tal manera, que no se li veuen ni fulles ni branques si està sana i ben cultivada (fig. 2).

Generalment aquí a Barcelona no abunda dita planta, malgrat la gran quantitat que arriben anyalment de França i Bèlgica, països principals de sa producció.

Cultiu.—Té de cultivar-se exclusivament en terra bona de castanyer o bruc, arenosa o saulonenca, o que no sia calissa, per ésser planta *calcifuga* en gran manera.

Té que cultivar-se en seti airejat i frescal, no massa assoleiat.

Ha de regar-se i arruixar-se d'aigua potable durant tot el temps de la vegetació i procurar que no pateixi de sequedat durant la florida.

Es molt convenient evitar l'excés d'humitat a les arrels, procurant un bon drenatge al plantar-las a fi de que coli l'aigua sobrant de les regades.

En acabar la florida és precis aclarir o sia tallar les branquetes més primes de l'interior de la copa de la planta que estan massa espesses i escapçar les necessàries restants a fi de conservar la forma regular de la copa de la planta.

Dues setmanes abans de podar-les, després de la florida o dues setmanes després de podades o aclarides, tenen de canviar-se les plantes a un test més grandet, suprimint superficialment a tota la mota

Azalea indica

de terra i arrels, la terra que es pugui amb un bastó o espatuleta, sense ferir les arrels, procurant treure els bocins de test col·locats entre les arrels i que servien de colador o drenatge anteriorment, procedint seguidament a col·locar la planta al test novament preparat amb són corresponent bocí de test, per colador i terra corresponent.

L'espai lliure entre test i la mota de terra i arrels de la planta, té que omplir-se de terra nova, procurant que la planta quedi convenientment situada al centre del test, pitjant-la degudament com s'ha indicat en el cultiu de altres plantes.

Com en tot cultiu en test, és necessari adobar la terra mitjançant les regades de adobs durant els mesos de abril a setembre inclusivament, en la forma indicada en articles de cultiu de plantes casolanes, o sia

LYSINE (GREZA), gran desinfectant i desodoritzant instantani.

preparant la composició corresponent de superfosfat de calç, 50 grams; nitrat de potassa, 15 grams; sulfat de calç anhidre, 35 grams, que barrejat degudament, es dissoldrà a l'aigua de regar, a la dosi d'una cullaradeta de cafè per litre d'aigua.

La formació o desenrotllament d'una planta adulta necessita molt temps, essent així que són cultiu o multiplicació no sia pràctica entre nosaltres; no obstant dita planta no és difícil de arrelar a la primavera de brot tendre, a l'ombra sota vidre, o de brot dur a la tardor en les mateixes condicions, o sia abrigat de l'aire sota vidre.

Són nom científic és *Azalea indica* i és originària d'Amèrica; existeixen moltes varietats, de flors senzilles, semidobles i dobles, de colors molt variats, blancs, rosa, vermell, bronzejats, coure, daurat, sols o barrejats no tan sols en una mateixa planta sinó també en una mateixa flor.

J. SANTAMARIA MATAS

COMENTARIS

El adob de les vinyes

Aquest epígraf es còpia textual d'un rotulat d'article; article que llegiem entre pàgines per veure d'entendre si era millor l'adob animal o el mineral.

Un oient, mut, ulls clucs, hi feia una mitja riulla a la lectura i subratllava algunes afirmacions de la teoria-anunci amb un marcat arronçament d'espatlles.

Preguntat, obrí els ulls i ens mirà com qui ve de l'hort.

—Adob..., adob a les vinyes!... Però que en tenen les vinyes d'adob?

—Si, home,—afirmava un tercer—mineral, animal i mixte, o de barreja.

—Va teva; mes jo, passo, perquè...

Mostrà tots els forros girats de les butxaques i portant-se l'ungla del dit gros a les dents, la féu petar amb signe ben entès d'escurament.

No hi cabia discussió. Res de mixte ni mineral—aixut de centimets—; quant més, animal.

Una rondalla històrico-electoral

Llegim que el dia 1.er d'abril estigué a visitar electoralment la vila de Bellpuig el Marquès d'Alonso Martínez, acompanyant al seu fill, candidat a Diputat a Corts pel Districte de Cervera...

Ha fet bé el papà d'acompanyar al fill.

El districte de Cervera és perdedor o deu ésser de mal trobar.

Una vegada—ço que podria semblar conte és rigorosament històric,—facturaren des de Madrid a dit districte a en Lluís Armiñan; enviaren a dir-ho als prohoms de Cervera, els quals entengueren la A per la B

i oportunament es feren i s'espargiren pels pobles del Districte les paperetes o candidatures, en les quals s'imprimí José Armiñan, és a dir *Josep* en lloc de *Lluís*.

Aquest senyor se'n anà a Cervera... del Río Pisuergra, i naturalment, allí no trobà a cap de les persones a les quals devia presentar-se. Ho demanà a Madrid i, està clar, li digueren que no, que tenia d'anar a Cervera de... Lleyda.

Agafa els trastets i se'n va cap a Cervera *sur Segarra*, on va trobar als capitostos enfeïnats en corregir a mà les candidatures, posant *Lluís* allí on deia *Josep*.

Això el mateix dia de l'elecció, i el mateix dia foren enviats propis a tots els pobles del Districte dient als directors electorals de cada poble:

—Reculliu les candidatures que us teníem enviades perquè no valdria la elecció, el nostre candidat, segons per casualitat hem sapigut, no fa gaires hores, es diu *Lluís* i no *Josep*.

I el senyor *Lluís* va sortir diputat del districte de Cervera.

Absolutament cert.

Però era en aquell temps—abans de Solidaritat—en que els districtes rurals de Catalunya no tenien consciència pròpia.

La gent estudia

Són falòrnies això de que a Espanya no llegim ni ens enterem; es un tòpic això de que els nostres polítics baden.

Bon Déu! Deixant de banda la hidràulica gassetística—mot no provinent de Gaceta,—tenim un Vizconde que fou Director, Ministre i que és,—naturalment!—ex una i altra cosa! però que, demés, és literat, orador, economista i responsable, o ex-responsable.

Ell, el Vizconde, sap per pessets menudes ço que fan i pensen fer a Anglaterra amb el landlorisme capitalista; sap de centralització francesa; enten la tecnologia belga i el Kulturkampf tudesc... Si en sap de coses el prohom que referim!

Però un pagès—un d'aquestos pagesos que sempre i de tot malflen—en oir les recomanacions de tan llunyanes terres apreses, preguntava:

—¿Es la agricultura el camí dreturer per a arribar a Ministre de la Guerra? I si això es així ¿no serà el fracàs la dressera de la glòria? Sapiguer molt i no fer res, jo en diria ruquesa... o impotència. Trieu.

La senyora Astor al Parlament

Teníem la protecció a la infància com bona norma provident contra totes les malifetes que vetllaven burlar la innocència. Però ara, el parlament anglès, una diputada, amiga de l'aixut, vetlla per tots quants no han excedit dels divuit anys, imposant-los-hi l'abstenció de beures alcohòlics.

I la llei aprovada ha originat un curiosíssim cens del *mam*. Volen vostès saber ço que cada vint i quatre hores colen a London? Senzillísim: 940.000 litres de cervesa; 24.000 de vi; 63.000 de licors; 230.000 de gaseoses i 80.000 lliures de te. Nova mena de Tàmesis eixit de les 15.000 cases expendedoras.

Qui no tingui 18 anys tocats, ha de ensumar els 24.000 i els 63.000

litres que respectivament s'administren de vi i licors. A 18 anys i 1 dia—estil sanció penal—es tothom lliure d'engatar-se i la senyora Astor res té que oposar-hi, perquè la llei ja deixa camp obert a tot consum.

La llei troba que el quasi milió de litres de cervesa ha de protegir-se, malgrat el lúpul. Ben fet. Som o no proteccionistes, diran els parlamentaris? I la serietat anglesa hi enten força en matèries de bromatologia.

Les notes casolanes d'un Sindicat

Hem constatat en més d'una ocasió la creixença del Sindicat Agrícola Catòlic de Banyoles i sa comarca.

Tota cosa que hem dit d'aqueix organisme agrari l'hem presa del Butlletí Sindical que publica, del qual n'és la més interessant secció la que intitula *Notes casolanes*, que fan de molt bon llegir àdhuc als que no hi pertanyen.

Els socis deuen llegir-les amb satisfacció perquè se'ls donen allí notícies per peces menudes de tota la vida del sindicat. Els no socis hi poden aprendre com se basteix una institució social, com s'engrandeix un casal agrari creat per al bé de tots. Als contraris dels Sindicats deuen ser-los un desconsol que al Sindicat se sàpiguen entendre.

Tornant a les *Notes casolanes*, en les publicades en el darrer número hi veiem: 1.er Els socis ingressats en el mes passat, que són 10; 2.^{on} Les entrades i sortides de la caixa rural. 3.er Les quantitats venudes d'adobs químics, mill, sal, morenc, ordi, civada, garrofes, favons, polpa, arròs, mongetes, veces, valca, llavor d'userda, farina de morenc, farina de blat i despulles. 4.^{art} 128,347 quilos de blat entrats a la farinera i 51,367 de gra. 5.^{nt} S'han despatxat a la carniceria 98 xais, 16 porcs i 8 vedelles. 6.º S'han despatxat 196 saques de farina i s'ha pastat per a particulars 90 saques de farina. 7.º Els porcs assegurats en la secció. 8.º Que s'han venut tres vagons de porcs grassos. 9.º Les altes i baixes de la mutualitat mular. 10.º Reinstauració del segur d'eugues. 11.º Les altes i baixes de la mutualitat bovina i 12.º les altes i baixes del segur de vaques...

Una sola exposició així de l'activitat dels administradors, i de la cura en donar a conèixer el moviment de les diverses seccions, dóna ben bé idea de l'importància del sindicat de Banyoles.

Tan de bo n'hi hagués un d'igual a cada centre de comarca!

Els soviets

Els Soviets, malgrat tot, fan coses envejables que nosaltres, si tinguéssim fe, recomanariem al govern d'Espanya.

Una revista de Londres ens entera, mitjançant un brillant anunci en colors, que el govern soviètic invita a tots els fabricants de màquines agrícoles del món a concórrer a l'Exposició d'adobs i de maquinària agrícola que es celebrarà a Moscou pròximament.

Els soviets, doncs, tot i assassinant gent, es preocupen d'augmentar la producció nacional i fan quelcom de seriós per augmentar-la.

Precisament com a Espanya on tot i fent eleccions, el govern afavoreix l'agricultura, la indústria i el comerç, com sap bé tothom.

Les collites de vi a França

Heu's aquí unes dades referents a les collites de vi a França des de 1865.

Les produccions superiors a 60 milions d'hectòlitres han estat obtingudes en els següents anys:

1865	68.900,000 hectòlitres	1900	67.300,000 hectòlitres
1866	63.900,000 »	1904	66.000,000 »
1869	71.000,000 »	1907	66.000,000 »
1874	63.100,000 »	1908	60.300,000 »
1875	83.600,000 »	1922	69.200,000 »

Les més fluixes, inferiors a 30 milions d'hectòlitres, han estat les dels anys següents:

1879	25.700,000 hectòlitres	1891	27.400,000 hectòlitres
1880	29.700,000 »	1893	29.000,000 »
1886	28.500,000 »	1896	26.000,000 »
1887	25.000,000 »	1910	28.500,000 »
1888	24.300,000 »	1915	20.400,000 »
1890	23.200,000 »		

INFORMACIÓ VINÍCOLA

La brotada de la vinya, absolutament normal, fa esperar una bona vegetació, però la manca de pluges a l'hivern, no li ha donat aquella poixança a que la vinya ens té acostumats en arribar a les mitjanies d'abril.

Ja gaire bé podem considerar-nos salvats de perilloses fredorades tardanes, perquè el temps va prenent les característiques de primavera, bé que aquesta s'hagi mostrat tardana.

Anem doncs a la florida amb molt bons passos, ni avançats ni retrassats, però amb el natural risc de que maig sigui pròdig en aigües, com també sol ocórrer i ens obligui a acuitar-nos amb sofre i solfat si volem avançar-nos a les malifetes de malúries.

El cas es que si la terra fa bondat, per ara, perquè els ceps s'hi ben governin, el vi resta fortament desentès i amb una inactivitat gaire bé total, natural conseqüència de la indiferència mercantil que persisteix ja defora mida, perquè l'angoixosa situació dels vinyaters no sigui la del deshauciat digne de llàstima.

Els mercats exteriors, fins amb les nacions que convingueren tractats, mostren ben poques ganes de reviscolar, i fins són lletres escrites que no ateses, les que mencionen un intercanvi amb el vi per una de les bases de contractació. I com, per altra part, la situació econòmica dels països contractants és ben poc d'envejar, som a registrar-hi encara

LYSINE (GREZA), gran desinfectant i desodoritzant instantani.

la depreciació monetària que s'oposa a tota especulació mitjanament previsorà.

El consum interior no és pas d'aital naturalesa i vigor que consenti reduccions de volums de vi i que puguin influir en una tendència d'apreciable millora. Som a competir-nos amb tots els aventatges d'un mercat incert, i no pas per culpa dels preus que segueixen fermes i inalterables, sinó per aquella temença que domina al comerciant en arriscar compres de grans quantitats.

Qui judiqués pels preus que es cotitzen, no pendria bona orientació, car en termes generals, són més nominatius que reals si es tenen en compte la pobresa d'ajustos, les tries i retries de mostres, els munts d'inconvenients i tares que presenten abans de decidir-se a un ajust de partides regulars.

Som de les pessetes 1'65 a 2'10 hectòlitre-grau segons color i procedència, però vol la veritat que hi afegim un comentari. Avui, més són les ganes de vendre que les de comprar, o, dit en altres termes, sobrepuen les ofertes i són gairebé nul·les les demandes, ço que, naturalment, endogala al productor.

Podrien les hores de lluita electoral millorar-nos aquesta situació? Les eleccions no tenen aquet poder, car ja sap tothom ço que valen promeses enfront de les realitats i, fins nosaltres mateixos, més som per a distreure'ns amb el color i significació dels candidats, que en pensar en escollir-los.

Però com que m'és vedat aquest caire i no em plau gota escatir-lo, posaré final a la informació amb aquell resum que significa quietut: tant tenim com teníem.

PERE J. LLORT

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

Estem en un estat que en podríem dir d'expectació; per una part el propietari de l'oli el guarda esperant ço que serà del mercat, però amb esperances de que s'apugi; enfront a aquest tenim el comprador a l'engròs, ple d'existències, que també espera vendre i aleshores llençar-se a la compra si els preus li agraden.

La calma del mercat encara que accentuada no és alarmant, perquè amb tot i tenir els magatzemistes existències, no en tenen als països consumidors on des de la guerra no mes fan les compres per les necessitats momentànies i per això és de suposar que aniran sostenint-se els preus, sens tenir que pensar amb un retrocés de preus, lo qual per ara no és de temer que vingui a no ésser que en totes les contrades olivícoles es presentés una florida prometedora d'una abundant collita.

Tant Itàlia com França fan els desmenjats amb ço que al nostre oli es refereix; tantegen, demanen preus, fan alguna petita operació, però no es decideixen a llençar-se fort a la compra; diuen que tenen molt d'oli del seu, però no fora res d'estrany que una vegada vist com es pre-

senta la collita vinenta si la cosa no els pintava com cal fessin fortes compres.

Els països del Nord d'Europa, no compren gaire; diuen que no s'ha presentat pesca, que és la major part d'aplicació que donen als olis d'oliva que allí s'envien.

Amèrica, ha comprat una mica, més altra vegada ha parat ses comandes; allí volen oli barato, puix ens fan molt la competència els olis de llavors que ells produeixen.

El mercat interior, tampoc tira gaire; per Alcanyíç s'ha venut alguna cosa per a les places conserveres del Nord de la península. Els altres llocs consumidors es dediquen tan sols a olis andalusos.

El mercat de Barcelona, estant com està parada l'exportació, no compra gaires olis bons, es dedica a comprar els que produeixen a la Ribera de l'Ebre, deixant de banda els olis andalusos que estan més cars que els nostres.

Les ofertes, tampoc són molt importants; el tenedor encara que té oli, no es mostra venedor si no és a un preu més alt dels que es cotitzen. Aquesta fermesa fa que es sostinguin els preus, o més ben dit que vagin pujant poc a poc. Si això dura, és de preveure que fins a l'agost continuaran els actuals preus, amb una mica d'augment i després es farà segons l'aspecte que presenti la collita.

A Reus, s'ha cotitzat de 31 a 32 pessetes pels seus olis; de 28 a 29 pessetes pels Borges i de 27 a 28 pessetes pels de la Ribera de l'Ebre.

A Tortosa, s'han fet els Aragons a 29 i 30 pessetes, els del país de menys de dos grams a 27 i 28 pessetes i fins a 23 per les classes inferiors.

A Lleida, s'ha pagat entre 28 i 30 rals pels bons, i entre 26 i 27 pels mitjans.

A Barcelona, s'han fet els Aragons de 47 a 48 duros els bons i de 45 a 46 pels fluixets; els de Ribera de l'Ebre, entre 44 i 45 els bons i de 41 a 43 pels fluixos, els Tortoses a 43 y 44 duros els bons i 42 i 42 i mig els mitjans. Els Urgells a 47 i 48 duros els bons i a 45 i 46 els mitjans. Amb oli de Reus no s'ha fet pas res en aquesta plaça.

Els olis refinats continuen cars i avui són oferts els de procedència andalusa a 205 i 210 els 100 quilos, bordo Tarragona.

Els olis al sulfur es tornen a estancar, la animació que des de que es va començar la collita es notava sembla que torni enrera, i menaça una forta baixa, deguda a la molta oferta d'aquests olis que els andalusos fan, i a la baixa que es preveu dels olis de coco i de llavors que s'utilitzen per a saboneria. Si així seguim no seria d'estranyar que dins dos mesos es trobessin olis a 80 cèntims el quilo.

Els olis al sulfur de baixa acidesa han desaparegut del mercat i per lo tant és nulla la seva cotització, els altres es cotitzen entre 0'95 i 1 pes seta el quilo.

LISINI ANDREU

La llei exigeix del comerciant d'adobs la garantia sobre factura de la composició dels adobs.

NOTICIARI

El Consell directiu de la U. V. C., en la última reunió celebrada, ha ratificat l'acord de proseguir la campanya empresa contra l'empleu de l'alcohol industrial. Respecte a la ignorància alegada per alguns denunciants, l'U. V. C. sosté novament que és excusa injustificable en quant fa més de 10 anys que es va fixar el criteri i en la passada assemblea de Sant Sadurní es féu públic el propòsit de combatre l'ús de l'alcohol industrial aprofitant de tots els mitjans que la llei posa en mans dels viticultors. També afirma la U. V. C. que el fet de posar en descobert l'existència de vins il·legals no pot perjudicar al comerç d'exportació, car a l'estranger és costum corrent publicar els noms dels falsificadors.

L'U. V. C., per últim, fa saber que es cerca la manera de fer modificar la llei vigent per poder usar legalment l'alcohol industrial. Contra aquesta temptativa protesta l'U. V. C. manifestant que s'oposarà amb totes les seves forces.

— *L'Agricultura a les Escoles.*—El president de la Federació Sindical Agrària de Girona, D. Jaume Rosich, ha donat una conferència sobre races de bestiar cavallí, boví i de gallines, a l'Escola nacional de Corsà, complementant l'obra amb visites a algunes quadres i corrals.

— *Les patates primerenques.*—Ha estat autoritzada l'exportació de patates primerenques fins a la quantitat màxima de 30,000 tones, de la varietat *Royal Kidney*, la qual deurà realitzar-se fins al 31 de maig pròxim.

— *L'Unió de Vinyaters de Catalunya* ha rebut l'encàrrec oficial de fer públic, per tal que arribi als productors i exportadors de vi, que les duanes de Bèlgica consideren com de procedència alemanya tota mercaderia espanyola que hagi estat desembarcada, trasbordada o magatzemada en port alemany, anc que porti coneixement directe i certificat d'origen visat pel respectiu cònsol belga. D'aquesta manera els vins abonaran 90 francs hectòlitre quan són de procedència alemanya, en lloc de 60, si són de procedència espanyola.

— *La sericicultura*, degut a la propaganda que vénen fent les corporacions sericícoles valencianes, en especial el Col·legi de l'Art major de la Seda, ha tornar a pendre gran increment.

La producció de capoll en el passat any de 1922 es calcula en un milió de quilos.

— *Exposició monogràfica de llanes a Barcelona.* Una exhibició de semblant naturalesa projecta celebrar en nostra ciutat el Comitè de la Junta regional de Ramaders.

— *A Galícia es nota un fort moviment en pro de la creació de cooperatives lleteres*, degut a la propaganda del veterinari català Sr. Rof Codina, allí resident.

— *S'ha donat per l'Unió de Vinyaters de Catalunya* un nou acte a Falset, seguint la Campanya empresa sobre la crisi vinícola en relació amb els alcohols industrials.

—*En el Sindicat Agrícola d'Amer* hi ha donat una conferència don Joaquim Vayreda, tractant del conreu de l'olivera, i altra D. Miquel Font, parlant del conreu i millora de les pomes.

—*El Sindicat Agrícola de Lladó* ha adquirit, per a ésser utilitzat pel seus socis, un tractor «Fordson».

—*La remolatxa sucrera.* Malgrat els agricultors d'Urgell estan queixosos de que no es pagui a més bon preu la tona de remolatxa de sucre, en alguns pobles com Bellpuig no se n'hi havia sembrat mai tanta com enguany.

—*La Comunitat de regants de les hortes de Jesús i Maria de Roquetes*, ha vist aprovats els seus estatuts i Ordenances per Reial Orde, quedant per lo mateix constituïda oficialment. En sa virtut es procedí a la elecció de President, quedant-ne designat D. Conrat Miquel Carreras.

—*A Sant Martí de Tous es projecta construir-hi un celler Cooperatiu*, per a lo qual compten sos iniciadors amb l'ajut de tots els propietaris de aquella població tan eminentment vitícola.

—*Per a tractar de la crisi vinícola*, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidro ha organitzat una tanda de conferències, que a partir del dia 10 del corrent mes, donaran els Srs. Josep Elias de Molins, Claudi Oliveras i Massó, Cristòfol Mestre, Jaume Raventós i Marqués de Camps de les quals anirem donant les conclusions proposades.

—*L'assegurança contra la pedregada.* La mutualitat de l'assegurança Agro-pecuària ha disposat ampliar el termini reglamentari per a l'admissió de sollicituds d'assegurança en el ram de pedregada, fins al dia 31 del vinent mes de maig.

—*El Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear.* S'ha nomenat a Sòller la Comissió organitzadora de dit Congrés. Les ponències dels temes han estat encomanades a D. Geroni Pons i Roca, Pvre., la referent al cultiu del *citrus*, tarongers i llimoners, i a D. Bartomeu Colom i Ferrà, la del garrofer.

—*El Sindicat Agrícola d'Arnes* ha celebrat un important acte d'afirmació catòlico-agrari, en el qual hi parlaren els senyors Mas, el D. gá del Bisbat i el President de la F. C. A. de l'Ebre, senyor Cartes.

—*El nostre al·liconament.* Els colliters de vi de Benicarló es disposen a construir un Celler cooperatiu per a la regularització i formació de tipus de vins, sota els models més generalitzats a Catalunya.

CENSOS I RABASSA MORTA

En compliment de l'acord pres per l'Assamblea de Mancomunitat el dia 1 dels corrents, la seva Secretaria ha començat a trametre el Projecte de regulació de censos, rabassa morta i terratge, redactat per l'Oficina d'Estudis Jurídics, a les Corporacions i entitats que, per sa especial condició, poden proposar-hi correccions d'interès.

L'esmentat projecte fa referència als censos amb domini, sense domini, especials de Barcelona i el seu hort i vinyat, i de Tortosa, i als contractes de rabassa morta i terratge.

Per si en la seva tramesa hi hagués alguna involuntària omisió, l'esmentada Secretaria fa públic igualment que a totes aquelles entitats i corporacions així com també a tots els particulars de qualsevol de les comarques de Catalunya que desitgin coneixre'l per a fer-hi observacions, els ens serà facilitat un exemplar numerat, a qual efecte poden dirigir-se a l'Oficina d'Estudis Jurídics (Palau de la Generalitat, Barcelona) per escrit o directament, els dies feiners, de 5 a 7 de la tarda, amb indicació del nom, professió i domicili del sol·licitant, on se'ls entregarà.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Pel Servei d'Arbre fruiters s'han esporgat les parcel·les que corresponia fer-ho dels camps experimentals d'oliveres de Maldà, Torregrossa i Perelló.

La campanya empresa d'esporga racional d'oliveres va realitzant-se amb constància i sense interrupcions, havent-se donat conferències teòrico-pràctiques fins ara a Barcelona, Torruella de Montgrí, Vilanova i Geltrú, Cubelles, Calafell, Roda, Salomó, Bràfim, Puigpelat, Valls, Pica-moixons, La Riba, Sarreal, Nulles, Vendrell i Bellveí.

El Cap del Servei de Terra Campa ha fet una visita als camps experimentals de Vilanova de Meyà i Noves de Segre.

Resultat de la seva visita a la zona de la província d'Osca envaïda per la llagosta, ha confeccionat mapes per informar-ne a la superioritat.

Demés, ha respost consultes sobre la cuca de l'alfals, sobre les rates, i sobre la millora agrícola en regió molt muntanyosa.

El President de la Mancomunitat de Catalunya, Excm. Sr. D. Josep Puig i Cadafalch, en representació de la Caixa de Crèdit Comunal, ha firmat l'escriptura amb el Celler Cooperatiu de Sant Isidre de Bot, concedint-li un préstec de 25,000 pessetes destinades a la instal·lació de maquinària i terminació del local social.

El Servei de Viticultura i Enologia ha fet una visita al Celler Cooperatiu de Navarres, i rebut la d'una comissió del de Sampedor, per a resoldre varis afers relacionats amb la marxa de dites entitats.

Ha estat també consultat sobre unes plantacions de vinya a la província d'Osca, i determinadament sobre la varietat moscatell a Sant Sadurní de Noya.

El Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura, D. Jaume Raventós, a petició del Consell Permanent de la Mancomunitat, ha formulat un informe referent a les conclusions acordades per la Unió de Vinyaters de Catalunya en defensa de la producció vinícola.

Per aquest any econòmic 1923-24, la Mancomunitat de Catalunya té en projecte els següents Concursos:

Mes d'abril, dia 22. Concurs boví lleter per a la comarca del Vallès, a Cardedeu.

Mes de maig, dia 13. Concurs boví lleter i del país, per a la co-

marca del Baix Empordà, a La Bisbal. Dia 27 o 31. Concurs porquí per a la comarca de Mig Segre, a Pons.

Mes de juny. Concurs asinal per a la comarca d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda, a Bellpuig,

Mes de setembre. Concurs porquí per a la comarca de la Garrotxa, el dia 16, a Olot. Concurs asinal, per a la Plana de Vich, el dia 23 a Vich. Concurs boví lleter per a la mateixa comarca anterior, a Vich, el dia 24. Concurs boví lleter per a la comarca d'Urgell, Segrià i Pla de Lleyda, a Balaguer, el dia 30.

Mes d'octubre. Concurs boví de raça catalana per a la comarca de Bergadà, el dia 7, a Berga. Concurs boví de raça aranesa suïssa per a la Vall d'Aran, a Viella, el dia 18. Concurs llaner a la Vall d'Aneó, el dia 20, a Esterri d'Aneó. Concurs llaner per a la comarca del Pallars, a Sort, el dia 21. Concurs llaner pel Ribagorça, el dia 23, a Pont de Suert. Concurs boví lleter per la comarca de l'Urgellet, el dia 28, a Seu d'Urgell. Per la mateixa comarca població, l'endemà dia 29, Concurs porquí. Per a la comarca de Cerdanya, el dia 31, a Puigcerdà, Concurs cavallí.

Mes de novembre. Concurs boví lleter per a la comarca de Cerdanya, a Puigcerdà, el dia 1. Concurs boví lleter i de raça marinera, per a la comarca del Gironés i Selva, a Girona. Concurs llaner, pel Ripollès, Valls de Ribes i Camprodon, a Ripoll.

Desembre. Concurs porquí per a la comarca del Vallès, a Mollet.

Febrer. Concurs cavallí per la comarca del Baix Empordà, a La Bisbal. Concurs d'aviram i conills, pel Baix Empordà, a la Bisbal. Concurs d'aviram i conills pel Pla de Barcelona, a Gavà.

Març. Concurs porquí pel Pla de Bages, a Manresa.

Els ramaders, els Sindicats i els Ajuntaments que vulguin alguna modificació en el pla de Concursos respecte la data de llur celebració, poden comunicar-ho als Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat, Urgell, 187, Barcelona, per tot aquest mes d'abril.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els llegidors

F. V. FIGUERES.—Les canyes de blat de moro poden usar-se en l'alimentació del bestiar, barrejant-les amb la ració en la proporció del 2-3 per cent del pes viu.

Aquestes canyes tenen el 5.5 per cent de substàncies nitrogenades i el 1.5 de grasses. Per això s'han de barrejar amb aliments concentrats.

OTS.

T. P. BARCELONA.—Li hem fet enviar ço que demana. En aquest número trobarà un article tractant de l'assumpte que l'interessa.

U. C. BELLCAIRE.—Hem passat la seva demanda als Serveis Tècnics d'Agricultura.

T. S. BANYERES.—Diu molt bé que les gallines poden engreixar-se i donar ous igualment sense que sigui necessària la presència del gall. Però en la pràctica, les coses no van tan bé. Les gallines amb gall, ha estat experimentat, posen més. Pot dir-se que la companyia d'aquella mena de sultà que és un gall al galliner, les fa viure més tranquiles i estimula llur activitat fisiològica ço que no li ha d'estranyar.

Per això l'estalvi d'una boca al galliner no resulta sensible.

Recordi, demés, que si no té gall, els ous no li serviran per obtenir-ne pollets.—OTS.

J. F. BALAGUER. Contra el corc de la rama de l'oliva no hi ha, dissortadament, cap remei específic curatiu; cal recórrer a mitjans indirectes que, ben fets, donen bons resultats.

Jo li aconsellaria els dos següents: 1) Esporgada forta dels arbres treient totes o quasi totes les parts atacades. Aquestes es cremen de seguida o s'allunyen de l'olivar o es donen als animals.

2) Adobada copiosa per refer els arbres, que així resistiran millor als atacs de l'insecte.

Cal, però, que aquest remei sigui practicat també pels veïns, car, en cas contrari, els insectes dels altres olivers vindran al de vostè.

Segons tenim entès, la invasió de corc és molt forta a tota la comarca de Lleyda, com conseqüència del fred del novembre del 1921. Caldrà que els olivicultors apliquin rigorosament el mitjà que li indiquem per impedir la propagació de la malaltia.

En l'últim número de l'any passat d'AGRICULTURA, fou publicat un article parlant de la vida del corc i de la manera de combatre'l.

CAM.

C. G. VENDRELL. S'ha de dirigir als Serveis Tècnics d'Agricultura, Urgell 187. Vostè comprèn que nosaltres no hi podem fer res. Allí l'atendran com cal, gratuïtament.

Prenem nota del seu desig per complaure'l ben aviat.

A. M.

SINDICAT AGRÍCOLA. GARRIGUELLA. Els Sindicats estan efectivament lliures de pagaments de drets d'entrada de productes per l'agricultura. La tramitació, però, per fer efectiva l'exempció és un xic complicada, com la de totes les coses de l'administració espanyola.

Cal primer que tot pagar els drets corresponents al producte importat i després, alegant la natura de Sindicat de l'importador, demanar a la mateixa duana la devolució dels drets pagats. La duana rep la instància i la passa al Ministeri d'Hisenda, el qual l'envia al de Foment perquè informi. Aquest la trameta aleshores al Consell Provincial de Foment de Girona, el qual és, en definitiva, el que ha d'informar. Segons el dictamen del Consell de Foment, s'acorda o no la devolució.

Com poden comprendre, és cosa molt llarga.

Na sempre al casuatiu que el talonari de l'importador A. M.

Són preferibles les treballades de tardor o d'hivern a les de primavera.

RAJOLS, TEULES, TOTXOS

maons (plens i buits), cairons, etc., deu vostè fabricar-los a màquina, a fi d'obtenir de la terra tot el seu rendiment.

La casa VILLALTA, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

MAQUINES, FORNS, ASSECADORS

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus n.º 65
Telèfon 568

CASA METZGER, S. A.

Casa central:
Passeig de Gràcia, 76

Telèfon: A 1944
Apartat 225

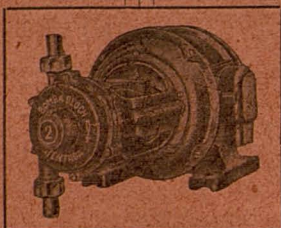
BARCELONA

Sucursals: MADRID — SEVILLA — VALÈNCIA — BILBAO

Instal·lacions completes de tota classe de Laboratoris
Balances "SARTORIUS" :: Microscopis "REICHERT"
Porcellana fina resistent al foc :: Vidre Jena i corrent
Aparells per a tota classe d'anàlisi de vins, "SALLERON",
"MALLIGAND", etc. :: Estoigs portàtils per a anàlisi d'olis
Aparells "GERBER" per a anàlisi i higiene de la llet
Estoigs portàtils per a analitzar RÀPIDAMENT la llet,
APROPIATS PER A VETERINARIS

Grans existències en material de
CIRURGIA I VETERINÀRIA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AIGUA a qualsevulla alçada i en el caudal que es desitgi, pot obtenir-se còmoda, fàcil i econòmicament, adoptant una

BOMBA BLOCH

La única que no necessita engrassament :: La venen
* * * * tots els bons electricistes de Catalunya * * * *

JAUME CUIXART
CONSTRUCTOR

Oficines a Barcelona: Gran Via Laietana, 21, pral.
Sagunto, núm. 120 :: Teléfono B 140 :: Badalona

SINDICATS AGRICOLES I VINATERS

PER A TOTA MENA DE
TINES PER A VI, BAS-
SES PER A AIGUA I
CONSTRUCCIONS DE
CIMENT ARMAT,

LA CASA

LLUIS SANS

Carrer Trafalgar, 14
BARCELONA

TÉ ESTABLERTA
UNA SECCIÓ ESPE-
CIAL DE PRESSU-
POSTS I PLÀNOLS

URALITA

per a cobertes i per a recobriments

TUBERIA :: DIPÒSITS PER AIGUA

SOSTRES D'URALITA

per a emprar en la LLUITA CONTRA LA MOSCA DE L'OLIVA, segons el sistema del professor LOTRIONTE :: Els SOSTRES de URALITA són inoxidables, lleugers, de duració indefinida i no tenen competidor :: Els SOSTRES d'URALITA són fabricats amb *amiant* i *ciment* exclusivament :: Els SOSTRES d'URALITA han sigut empleats, per consell dels senyors *Tècnics* de la Mancomunitat de Catalunya i del de varis Consells Provincials de Foment catalans, amb èxit satisfactori.

Demaneu prospectes i preus a URALITA, S. A.

MADRID :: VALÈNCIA :: SEVILLA :: LLEIDA :: SALAMANCA :: TOLEDO

CENTRAL: BARCELONA, Plaça A. López, 15 - Telèfons 1644 A. i 848 A.

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**